

מזכירות הממשלה

ירושלים, ח' בכסלו התשס"ז
29 בנובמבר 2006

אל: חברי הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם את החלטה מס. סט/32 של ועדת שרים לענייני סמלים וטקסים משיבתה ביום ד', א' בכסלו התשס"ז (22.11.2006):

"סט/32. עקרונות לתכנון ולביצוע לוויית ממלכתיות במסגרת חבצלת א', ב' ו-ג' - תיקון החלטת הממשלה מס' 3282 (סט/66) מיום 9.6.1994

מחליטים:

א. לתקן את החלטת הממשלה מס. 3282 (סט/66) מיום 9.6.1994 כדלקמן:

(1) בסעיף ג(2), שעניינו "חבצלת ג'" - לבטל את סעיפים קטנים א'-ג'.

(2) לבטל את סעיף ה', שעניינו "היערכות".

ב. לשלב את החלטת הממשלה מס. 1428 (סט/20) מיום 29.1.2004, שענינה "חבצלת" - עקרונות לתכנון ולביצוע לוויית ממלכתיות, המאחדת את פקודות "חבצלת א'" ו"חבצלת ב'" לפקודה אחת מאוחדת הנקראת "חבצלת מאוחדת", עם החלטה מס. 3282 (סט/66) מיום 19.6.1994, כפי שתוקנה לעיל.

להלן הנוסח המאוחד:

"חבצלת" - עקרונות לתכנון ולביצוע לוויית ממלכתיות (חבצלת א', חבצלת ב' וחבצלת ג')

מחליטים:

א. לאשר, להלן בעקבות הסכמתם של שר הביטחון והשר לביטחון הפנים את איחודן של פקודות "חבצלת א'" ו"חבצלת ב'", שענינן לוויית ממלכתיות לאישי מדינה - לפקודת "חבצלת" אחת ומאוחדת, ולהטיל את האחריות הכוללת לביצוע פקודה זאת על צה"ל;

ב. בהמשך לנ"ל לאשר את העקרונות ואת הנוהל לביצוע "חבצלת מאוחדת" (להלן - "חבצלת"), לרבות נספח העקרונות לתכנון ולביצוע (המצ"ב) שהונח על שולחנה של ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים על ידי צה"ל, כדלקמן:-

1. לווייה ממלכתית במסגרת "חבצלת" תיערך במקרה של פטירת אחד האישים הבאים:

נשיא המדינה; נשיא המדינה לשעבר

ראש הממשלה; ראש הממשלה לשעבר

יושב ראש הכנסת; יושב ראש הכנסת לשעבר

חבר ממשלה (שר מכהן)

נשיא בית המשפט העליון

ואישים אחרים, ע"פ החלטת הממשלה או ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים.

בעת עריכת הלוויותיהם של נושאי התפקידים בהווה ובעבר כמפורט בסעיף 1 לעיל, יחולו הבדלים טקסיים הנגזרים מאופי התפקיד של כל בעל תפקיד כמפורט בטבלה המרכזת את מבצע "חבצלת" והמהווה חלק בלתי נפרד מהחלטה זאת.

ג. בעיתות מלחמה או במצב כוננות למלחמה על פי החלטת הממשלה, תוטל האחריות לארגון מבצע "חבצלת" על משטרת ישראל.

ד. הנחות יסוד: לא ידוע מראש היכן תימצא האישיות בשעת הפטירה; טקסי האשכבה יתקיימו בדרך כלל במשכן נשיאי ישראל, משכן הכנסת, "גן הורדים" או במקום אחר על פי החלטת ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים ובתאום עם המשפחה ויסיימו כפי שיקבע באחד מן המקומות הבאים:

(1) "הר הרצל" - חלקת גדולי האומה.

(2) הר הזיתים.

(3) מקום אחר בהתאם לרצון המשפחה או החלטת הממשלה.

ה. עיתויים: ככלל האישיות תובא לקבורה עד 36 שעות משעת הפטירה.

(1) טהרה והכנת הארון לקבורה לטקס האשכבה - 12 שעות משעת הפטירה.

(2) טקסי אשכבה למשך 24 שעות מגמר ביצוע הטהרה.

(3) טקס הקבורה - לאחר טקסי האשכבה (36 שעות משעת הפטירה).

ו. משתתפים: בכל שלב משלבי הטקסים והלוויה מוזמנים אח"מים על פי רשימת סדרי הקדימה הממלכתיים, ועל פי קביעת ממשלת ישראל.

ז. שלבים: - להלן שלבי ה"חבצלת":-

(1) טהרה והכנת הארון;

(2) לוויה זוטא - העברת הנפטר ממקום הטהרה למקום טקס האשכבה, כפי שיקבע;

(3) אשכבה - טקסי אשכבה ומעבר קהל;

(4) מהלך טקס האשכבה:-

א. תפילת אשכבה על ידי רב צבאי;

ב. קריאת פרק תהילים על ידי רב צבאי;

ג. דברי הספד והערכה;

ד. תפילת "עקביא בן מהלל" על ידי רב צבאי;

ה. אמירת "קדיש" על ידי בן משפחה;

ו. טקס "קריעה".

משתתפים:

(1) משמר הארון - משמר הכנסת.

(2) אלופי צה"ל נושאי הארון בהוצאת הארון מרחבת טקס האשכבה לבית הקברות.

ח. מסע ההלוויה - ממקום טקס האשכבה למקום הקבורה.

ט. טקס הקבורה - במקום שיקבע.

י. טקס הקבורה - מהלך:-

- (1) הגעת מסע ההלוויה לחלקת הקבר.
- (2) הורדת הארון לקבר.
- (3) תפילות:
 - א. "שלוש עשרה המידות";
 - ב. "והוא רחום";
 - ג. "צידוק הדין";
- (4) סתימת הגולל.
- (5) פרק תהילים - הרב הצבאי הראשי;
- (6) "קדיש" - בן משפחה;
- (7) דברי פרידה;
- (8) תפילת "אל מלא רחמים" - החזן הצבאי הראשי;
- (9) בקשת מחילה - מנחה הטקס - ראש ענף זיהוי וקבורה ברבנות הצבאית הראשית;
- (10) סדר הנחת הזרים הממלכתיים:-
 - (א) זר נשיא מדינת ישראל;
 - (ב) זר ממשלת ישראל;
 - (ג) זר הכנסת;
 - (ד) זר בית המשפט העליון;
 - (ה) זר צה"ל וכוחות הביטחון;
 - (ו) זר משטרת ישראל;
 - (ז) זר הסגל הדיפלומטי;
 - (ח) זר הרשות המקומית;
 - (ט) זרים אחרים על פי קביעת הממשלה;
 - (י) יתר הזרים.
- (11) ירי כבוד.

(12) תום הטקס.

יא. טקסי אזכרה:- אלה טקסי האזכרה שנערכים
במסגרת "חבצלת":-

(1) בתום "השבעה", יכלול הטקס:-

- א. פרק תהילים - הרב הצבאי הראשי;
- ב. "קדיש" - בן משפחה;
- ג. דברי הספד (על פי החלטת הממשלה);
- ד. תפילת "אל מלא רחמים" - החזן הצבאי הראשי.

(2) במלאת "שלושים" למועד הפטירה יכלול
הטקס:-

- א. פרק תהילים - הרב הצבאי הראשי;
- ב. "קדיש" - בן משפחה;
- ג. תפילת "אל מלא רחמים" - החזן הצבאי הראשי;
- ד. הנחת זרים על פי הסדר הבא:-

1. זר נשיא המדינה.
2. זר ממשלת ישראל.
3. זר הכנסת.
4. זר בית המשפט העליון.
5. זר צה"ל וכוחות הביטחון.
6. זר משטרת ישראל.
7. זר הסגל הדיפלומטי.
8. זרים אחרים על פי קביעת הממשלה.
9. יתר הזרים.

(3) האזכרות לנשיאי ישראל וראשי ממשלותיה
מפורטות בנספח המצורף להחלטה זו.

יב. כיסוי תקציבי - כל ההוצאות הנגזרות מביצוע "חבצלת" ימומנו על ידי אוצר המדינה.

יג. להלן הנחיות הדגשים ומשימות המוטלים על הגורמים הנוגעים בדבר, בכל הנוגע לביצוע פקודת "חבצלת", לרבות הנספח המשלים את המשימות:

1. צה"ל באמצעות פיקוד העורף - אחראי אחריות כוללת לביצוע פקודת "חבצלת", אשר תופעל בין היתר על פי נוהל שיתוף פעולה לאבטחה בין שב"כ - החטיבה לאבטחת אישים / משטרת ישראל / צה"ל במבצע משולב בפיקוד צה"ל;

משטרת ישראל - אחריות משימתית לאבטחה, סדר ציבורי והכוונת תנועה, בסיוע צה"ל על פי דרישה;

שב"כ - החטיבה לאבטחת אישים - אחריות כוללת לאבטחת אישים מאובטחים;

2. אבטחה בכנסת / גן הורדים - אחריות כוללת לאבטחה בתחומי משכן הכנסת מוטלת על קצין הכנסת ובגן הורדים על משטרת ישראל ע"פ הרשאה מיו"ר הכנסת.

3. צה"ל יבצע את טקסי "חבצלת" ע"פ החלטותיה של ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים בהתאם לפקודות מפורטות של צה"ל, משטרת ישראל והשב"כ. צה"ל יגיש לאישור ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים תכנית לביצוע "חבצלת" שתבסס על פקודה מעודכנת.

4. בטקס הפרידה, במסע ההלוויה והקבורה ישתתפו נושאי תפקידים על פי רשימת סדר הקדימה הממלכתי.

5. טקסי הפרידה הממלכתיים במסגרת "חבצלת" יתקיימו במשכן הכנסת / גן הורדים בירושלים או בכל מקום אחר עליו תחליט ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים בתאום עם משפחת הנפטר.

6. עם תום טקסי הפרידה הממלכתיים בכנסת / בגן הורדים, ינוע מסע ההלוויה לעבר בית העלמין בו תיערך הקבורה.

7. מקום קבורתם של נשיאים, ראשי ממשלה ויו"ר הכנסת בהווה ובעבר הוא בחלקת גדולי האומה בהר הרצל או בהר הזיתים או בכל מקום אחר שיקבע על ידי ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים.

8. מסע ההלוויה מטקס האשכבה למקום הקבורה יהיה מצומצם וישתתפו בו משפחת המנוח ומס' מצומצם של אישים, על פי רשימת סדרי קדימה ממלכתיים:

(א) אם טקס קבורת הנפטר יתקיים מחוץ לירושלים ביום ו' בשבוע או בערב חג יערך מסע ההלוויה במסוקים כדי למנוע חילול שבת. במקרה כזה ישתתפו בטקס הקבורה בני המשפחה הקרובים ומספר מצומצם של מוזמנים מתוך סגל א' בלבד ע"פ קביעת ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים.

(ב) כאשר הקבורה תתקיים בכל יום אחר בשבוע או שתיערך בירושלים, יהיה מסע ההלוויה רכוב.

(ג) לטקסים מסוג "חבצלת" צפוי להגיע קהל רב ויש להיערך לכך.

9. משלחות מחו"ל אשר מגיעות להשתתף ב"חבצלת", תטופלנה על ידי משרד החוץ או על ידי הסוכנות היהודית, הכל לפי העניין ובסיוע גורמי הביטחון הרלוונטיים.

10. (א) עם היוודע דבר הפטירה, תמסור הממשלה לכלי התקשורת את הודעה הבאה:

"ממשלת ישראל מודיעה בצער עמוק על פטירתו/ה של ... על סדרי ההלוויה ומועדה תבוא הודעה".

(ב) אם הפטירה תהיה ביום שבתון, תימסר הודעה על ידי רשות השידור, לאמור:

"אנו מודיעים בצער על פטירתו/ה של ... הודעת הממשלה בעניין סדרי ההלוויה ומועדה תינתן בצאת החג / שבת".

11. האבל על פטירתו של נשיא, ראש הממשלה ויו"ר הכנסת יתבטא במיתון השידורים באמצעי התקשורת האלקטרוניים. דגל המדינה יורד לחצי התורן בכל מוסדות הממשלה, מערכת החינוך, נציגויות ישראל בחו"ל, במחנות צה"ל ומשטרת ישראל, מבוקר ועד ערב ביום הלוויה.

12. אזכרות לנשיאי ישראל וראשי ממשלותיה:

(א) עליה לקבר לציון יום "השבעה" ויום "השלושים" תערכנה במסגרת משפחתית, בסיוע המוסד בו היה קשור המנוח.

(ב) ביום השנה הראשון וכן אחת לעשר שנים תיערך אזכרה ממלכתית, באחריות מטה ההסברה של משרד החינוך, התרבות והספורט.

לגבי חברי ממשלה ונשיא בית המשפט העליון, תתקיימנה אזכרות במסגרת יום השנה, על ידי המשפחה והמוסד בו היה קשור המנוח.

(ג) לנשיאי ישראל וראשי ממשלותיה שהלכו לעולמם תיערך אזכרה ממלכתית מרכזית ומשותפת בכל שנה ביום א' ניסן (או כ"ט באדר), שהוא ראש השנה למלכים ע"פ המקורות. האזכרה תיערך במשכן נשיאי ישראל באחריות מטה ההסברה במשרד החינוך התרבות והספורט.

(ד) האזכרה הממלכתית המרכזית לא תבטל את קיומן של האזכרות הממלכתיות לנשיא המדינה הראשון ולראש הממשלה הראשון.

13. (א) ביצוע טקסי "חבצלת" בשעת חירום, כגון מלחמה או מצב כוננות שימנע מצה"ל להקצות כוחות לביצוע יוטל על משטרת ישראל.

(ב) משטרת ישראל תבצע את "חבצלת" כאמור, במסגרת משפחתית מצומצמת וצנועה ללא טקסים פומביים.

(ג) עם סיום שעת החירום ולתקופת "השלושים" או השנה, הכל לפי המוקדם האפשרי - לקיים עליה לקבר, במסגרת "חבצלת" ובאחריות צה"ל.

(ד) משטרת ישראל תגיש לוועדת השרים לענייני סמלים וטקסים תכנית מפורטת לביצוע "חבצלת" בשעת חירום.

י.ד. חבצלת ג'

1. לאישים המפורטים להלן תערכנה לוויית במסגרת משפחתית ובסיוע המוסד בו היה קשור המנוח:-

שרים לשעבר;

הרבנים הראשיים לשעבר;

נשיא של בית המשפט העליון לשעבר;

סגני שרים;

נגיד בנק ישראל;

מבקר המדינה;

2. מעורבות הממשלה תהיה:

(א) פרסום מודעת אבל מטעם הממשלה;

(ב) הנחת זר מדינת ישראל;

(ג) שמירה על הסדר הציבורי ואבטחת מסע הלוויה על ידי משטרת ישראל;

טו. חבצלת פרידה

על שרים לשעבר שהם אלופים ורבי-אלופים במילואים - תחול "חבצלת פרידה" - באחריות צה"ל;

טז. אחריות היחידה להנצחת החייל במשרד הבטחון

(1) התיאומים הנדרשים עם משפחת הנפטר בכל הקשור לקביעת מקום הקבורה, נוסח הכתוב על המצבה ומועד הצבתה, לפי העניין.

(2) ביצוע תכנית מאושרת אשר בה כלולים נתונים קבועים לגבי מתכונת המצבה (גודל המצבה והמבנה שלה);

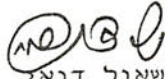
(תכנית סטנדרטית להקמת מצבה לגדולי האומה - תובא לדיון בועדת השרים);

(3) ביצוע ההפעלה השוטפת והאחריות לביצוע התכנון, הפיתוח, הבניה והאחזקה של חלקות גדולי האומה בבית העלמין שבהר הרצל ובבית העלמין שבהר הזיתים. ההוצאות הכרוכות בביצוע פעולות אלה - על משרד ראש הממשלה ומתוך תקציבו;

(4) בהמשך לעיל - לקבוע כי בכל הפעולות האמורות יקיימו משרדי ראש הממשלה והבטחון סידורי תאום ובקרה הדדיים ונהלי דיווח לועדת השרים לענייני סמלים וטקסים - בנושאים הנ"ל;

י.ז. כל ההחלטות הקודמות בענין "חבצלת א'", "חבצלת ב'" ו-"חבצלת ג'" - בטלות;

ב ב ר כ ה,

שאול דינאי

סגן מזכיר הממשלה

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה
חברי הוועדה הבינמשרדית לטקסים ולאירועים ממלכתיים